

Spoštovana Celjanka, spoštovani Celjan!

Mestna občina Celje načrtuje pripravo strategije razvoja športa za naslednjih 10 let. V okviru svojega magistrskega dela na Fakulteti za šport pod vodstvom prof. dr. Gregorja Juraka pripravljam predlog strokovnih izhodišč za strategijo. Pri tem si želimo pridobiti tudi mnenje občanov o nekaterih idejah in jih na ta način vključiti v njen razvoj. Vaše sodelovanje je ključno, saj bomo le z vašimi odgovori dobili vpogled v to, kako ocenjujete te ideje. Poleg tega želimo pridobiti tudi vpogled v vašo trenutno telesno dejavnost, saj bomo na ta način v prihodnosti lažje ovrednotili učinke strategije.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje pa boste potrebovali približno 10 minut. Do ankete dostopate prek QR kode ali prek spletnega naslova: <https://1ka.arnes.si/a/fb4d2669>. Če imate kakšno vprašanje, pa me lahko kontaktirate na moj e-naslov: ratkajeca@gmail.com.

NAMEN STRATEGIJE

Mesto Celje se lahko pohvali z bogato mero tekmovalnega športa in ima za to precej ustreznih tekmovalnih športnih objektov. Za prihodnje pa želimo strokovnjaki nadgraditi ponudbo z več športno- rekreativnimi dejavnostmi za vse starostne skupine prebivalcev, kar med drugim pomeni zagotoviti ustrezne vadbene športne objekte in površine ter strokovno vodene programe na njih. S tem želimo vplivati na čim bolj kakovostno preživljanje časa prebivalcev Celja, na njihovo dobro telesno zmogljivost in posledično tudi zdravje, tako telesno, duševno kot socialno. V okviru strategije razvoja športa želimo prebivalcem Celja ponuditi čim bolj raznoliko shemo športnih programov, kjer bo vsak izmed nas našel dejavnost, ki mu bo najbolj ustrezala in mu pomagala ustvariti zdrav življenjski slog.

TRENTNO STANJE

Občina Celje sodi med večje slovenske občine in ima status mestne občine. Mestna občina Celje je imela v letu 2021 49.007 prebivalcev, kar jo uvršča na 5. mesto v Sloveniji. Zanj je značilno, da je število najstarejših večje od števila najmlajših, in da se povprečna starost prebivalcev občine (znaša 44,5 let) dviga v povprečju hitreje kot v celotni Sloveniji (43,7 let). To je pomembno dejstvo za oblikovanje strategije športa.

Preglednica 1: Ključni kazalniki zdravja v Mestni občini Celje (2022)

KAZALNIK ZDRAVJA	POVPREČJE		
	MOC	SLO	KP
Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev	18,5 dni/leto	18 dni/leto	18 dni/leto
Stopnja bolnišničnih obravnav (35-74 let) - srčna kap	2,6/1000 preb.	2,1/1000 preb.	2,1/1000 preb.
Stopnja umrljivosti - samomor	19/ 100.000 preb.	18/100.00 0 preb.	11/ 100.000 preb.
Prejemanje zdravil za sladkorno bolezen in za povišan krvni tlak	5,7/100 preb. in 22,3/100 preb.	5,2/100 preb. in 22,5/100 preb.	4,7/100 preb. in 20,6/100 preb.

Indeks telesne zmogljivosti otrok in mladostnikov - ŠVK (6 - 15 let)	42,8	43	41,7
--	------	----	------

MOC - Mestna občina Celje; KP - Koper; SLO - Slovenija

V preglednicah so prikazani ključni kazalniki trenutnega stanja zdravja in športa v Mestni občini Celje v primerjavi s slovenskim povprečjem in Mestno občino Koper, ki je primerljiva po številu prebivalcev.

Preglednica 2: Trenutno stanje na področju športa

KAZALNIK ŠPORTA	POVPREČJE	
	MOC	KP
Število kategoriziranih športnikov	334	228
Število usposobljenega in izobraženega kadra	395 uspos. + 181 izob.	174 - uspos.
Število otrok vključenih v interesne športne programe Naučimo se plavati (NSP), Zlati sonček (ZS), Krpan in Mali sonček (MS)	NSP: 85,6 % ZS: 89,2 % Krpan: 54,2 % MS: 61,2 %	NSP: 92,6 % ZS: 31,7 % Krpan: 20,6 % MS: 86,7 %
Površina vadbenih prostorov na 1000 prebivalcev (m ²)	2414	3533
Povprečna starost vadbenih površin od zadnje posodobitve	20 - 25 let	22 - 23 let
Količina finančnih sredstev namenjenih športu	2.213.269 €	4.201.513 €
Količina finančnih sredstev na prebivalca v občini	45,10 €	78,84 €

PREDLOGI

Predlagamo, da se poveže in nadgradi obstoječa športna infrastruktura, ki vključuje športne površine in programe tako, da se osredotočimo na športno-rekreativno ponudbo ob Savinji, vse od Petrička do Zgrada, dopolnjujemo pa jo s ponudbo na dveh satelitskih lokacijah: na Celjski koči in ob Šmartinskem jezeru. V nadaljevanju predstavljamo posamezne zamisli o športni ponudbi, ki bi bile ob dovoljšni podpori občanov vključene v strategijo razvoja športa v mestu Celje.

Otoki športa

Otoki športa so posebej urejene zunanje prosto dostopne športne površine, ki vključujejo vadbene naprave za različne starostne skupine. Otoki športa bi bili na več mestih ob Savinji: na Špici, v mestnem parku in na parkirišču ob vznožju Celjske koč. Te lokacije bi nudile različne možnosti vadb, npr. za moč, vzdržljivost, gibljivost, tekaško vadbo, nordijsko hojo, pilates, jogo na prostem, pohodništvo, rolanje. Vadbene naprave bi z informativnimi tablami in nasveti na spletu, ki bi bili dosegljivi prek QR kode, omogočali samostojno vadbo, občina pa bi v določenih terminih zagotovila tudi strokovno vodene brezplačne športne programe na teh lokacijah.

Trim steza nad mestnim parkom

Nad mestnim parkom bomo obnovili trim stezo, ki predstavlja urejeno sprehajalno ali tekaško pot v naravi, in sicer v sklopu katere so naravne ovire in trim otoki za namen aktivnega in zdravega načina življenja. Trim otoki pa predstavljajo urejen prostor v sklopu trim steze, ki vključujejo trim naprave ter

informativne table, na katerih so napotki za izvedbo vaj.

Brezplačni športno-rekreacijski programi - projekt Trim šola

S projektom Trim šola bi z občinskim sofinanciranjem strokovno izobraženega kadra na javnih športnih objektih in površinah (otoki športa, drsališče, bazen, satelitske lokacije) uvedli brezplačne športne programe za odrasle in starostnike. Za starostnike bi organizirali tudi posebne vadbene programe, ki bi se izvajali v telovadnicah, ko le-te niso zasedene s šolskim programom. Te vadbe bi potekale na lokacijah, ki niso preveč oddaljene od povezav z javnim prometom - CELEBUS oziroma bodo dostopne s pomočjo e-koles. Poleg tega bi vadbe potekale prek lokalne televizije. Napredek v telesni zmogljivosti bi spremljali s sistemom SLOfit odrasli, ki omogoča vsakemu posamezniku vpogled v njegove podatke.

Brezplačni tekmovalni športni programi - projekt Cele šampion

S projektom Cele šampion bi z občinskim sofinanciranjem strokovno izobraženega kadra zagotovili brezplačne treninge za otroke in mladostnike v določenih športnih sredinah, ki jih bi na občinski ravni prepoznali kot najbolj pomembne za razvoj tekmovalnega športa v Celju.

Vadba za mladostnike - projekt Športam!

S projektom Športam! bi izboljšali ponudbo športnih programov za mladostnike od 12. do 19. leta starosti. V tem obdobju jih namreč veliko preneha s športno vadbo, ker izpadejo iz tekmovalnih selekcij ali pa nimajo možnosti, da bi se s športom ukvarjali rekreativno. Zato bomo skupaj z mladostniki in v dogovoru s športnimi organizacijami razvili in sofinancirali takšne športne programe. Tako bi se lahko mladostniki še naprej ukvarjali npr. z odbojko, rokometom, nogometom, plezanjem, plavanjem, atletiko, tenisom, košarko, badmintonom..., na rekreativni ali tekmovalni ravni. S tem bi ustvarili pogoje za koristno druženje mladostnikov, kjer bi hkrati pridobili športna znanja za ukvarjanje s športom v vseh življenjskih obdobjih.

Vadba za starejše občane - projekt Čili v penziji

Oblikovali bomo posebne vadbene programe, ki bi se izvajali v dopoldanskem ali popoldanskem času (v času pouka na srednjih in osnovnih šolah, ko je vadbeni prostor prazen, ali popoldne, ko niso zasedene z drugimi skupinami) in bodo namenjene predvsem vadbi moči, gibljivosti in ravnotežja. Prav tako pa bodo potekale vodene vadbe v naravi, kot so funkcionalna vadba, vadba za moč, gibljivost ter ravnotežje, pohodništvo, nordijska hoja in druge oblike vadbe. Te vadbe bodo potekale na lokacijah, ki niso preveč oddaljene od povezav z javnim prometom - CELEBUS oziroma bodo dostopne s pomočjo e-koles. Za tiste starejše občane, ki se teh vadb ne bodo mogli udeležiti, pa bi vadbe lahko potekale preko lokalne televizije, kot je bilo izvedeno v Domu za upokojence ob Savinji v času korone.

Nadstandardni športni programi v vrtcu in na razredni stopnji osnovne šole

Najbolj učinkovit pristop za učenje bolj zapletenih gibalnih vzorcev in vzpostavitev ustreznega odnosa do gibalnih dejavnosti so strokovno vodeni športni programi v zgodnjem otroštvu. Zato bi z občinskim

financiranjem zaposlili športnega pedagoga za pomoč vzgojiteljicam pri organizaciji in izvedbi različnih gibalnih dejavnosti v celjskih vrtcih. Poleg tega bi z občinskim sofinanciranjem šolam, ki imajo interes, omogočili skupno poučevanje športnih pedagogov in razrednih učiteljev na razredni stopnji osnovne šole.

Anski hrib

Na Anskem hribu bi uredili in bolje označili poti, da bodo lažje dostopne tudi starejšim prebivalcem. Uvedli bi brezplačno vodeno vadbo pohodništva za starejše ter tudi za najmlajše, za tiste, ki pa se vadbe ne želijo udeležiti pa bi pot opremili z informativnimi tablami, na katerih bi bili napotki za izvedbo vaj med sprehodom ali tekom v naravi.

Balananje

Zgradili bi balinarske steze, ki bi starejšim občanom omogočale to športno dejavnost, hkrati pa bi služile tudi druženju. Tudi mlajšim bi omogočili, da se poizkusijo v novem športu in s tem spodbudili medgeneracijsko druženje.

Šmartinsko jezero in Celjska koča

Satelitski lokaciji omogočata drugačne športne programe kot športno-rekreativna os ob Savinji. Na Celjski koči bi ohranili obstoječo ponudbo, medtem ko bi na Šmartinskem jezeru vzpostavili ponudbo vodnih športov, kot so kajak, kanu, SUP, veslanje ter še vadbo joge in teka.

Poligona za urbane športe

En poligon bi se nahajal na območju Nove vasi, kjer je že zgrajen Pump track. Drugi bi bil na območju Hudinje, kjer imamo že postavljene nekatere objekte za skate park. Le-ti bi potrebovali obnovo ter modernizacijo, saj so že dotrajani. Oba poligona bi bila namenjena uporabi skatov, skirojev, rolerjev, BMX koles in drugim urbanim športom. Zraven skate parka pa bi postavili tudi igrala, ki bodo namenjena vadbi parkour-a.

Plesni center

Plesni center bi deloval v mladinskem centru. Mladostnikom bi bil dostopen brezplačno in po določenem urniku. Namenjen bi bil strokovno vodenemu in prostemu plesnemu ustvarjanju, kjer bi se lahko mladostniki družili ter skupaj ustvarjali nove ter zanimive plesne koreografije. Za ta namen bi občina sofinancirala vzpostavitev plesne dvorane s spremljajočimi garderobami v mladinskem centru. Mladostniki bi tako lahko bili ob vrstniškem druženju telesno dejavni in ustvarjalni.

Gibalno dejaven transport

Vzpostaviti želimo gibalno dejaven transport, ki bo prebivalcem Celja omogočil, da bodo v šolo ali na delovno mesto prihajali peš, s kolesom, skirojem ali pa del poti opravili z javnim mestnim prevozom (CELEBUS) in nato nadaljevali peš do končne destinacije. S tem bomo poskrbeli, da bomo telesno dejavni in hkrati zmanjšali delež izpušnih plinov v ozračje ter zmanjšali prometno obremenitev v mestu. Prav tako pa bi javni mestni prevoz uporabili starejši za lažji dostop do otokov športa, satelitskih lokacij ter vadbenih programov v telovadnicah. V Celju je mestni potniški promet dobro zastavljen in bo za vzpostavitev gibalno dejavnega transporta potreboval zgolj nekaj nadgraditev, kot so pogostejše povezave, večja frekvenca avtobusov in možnost prihodov oziroma odhoda v bližino končne lokacije s pomočjo e-kolesca oziroma uporabo kolesca.